

Dosarul nr.3r-1/23
(2-22118822-01-3r-06012023)

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan)

DECIZIE

13 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul depus de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Stoianoglo împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-157/2022 din 05 august 2022,

împotriva încheierii din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Alexandr Stoianoglo,

c o n s t a ț ă :

La data de 11 august 2022 Alexandr Stoianoglo a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Procurorilor prin care a solicitat anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-157/2022 din 05 august 2022 cu privire la examinarea adresării a lui Victor Furtună cu privire la preținsele acțiuni ilegale ale Procurorului General (suspendat de drept din funcție), Alexandr Stoianoglo și suspendarea executării actului administrativ contestat (f.d. 5-20).

Prin încheierea din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Alexandr Stoianoglo împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-157/2022 din 05 august 2022 „Cu privire la examinarea sesizării procurorului Victor Furtună privind preținse acțiuni ilegale ale Procurorului General, Alexandr Stoianoglo (suspendat de drept din funcție), pe motiv că, reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitate administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ (f.d.45-58).

La 20 decembrie 2022 Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu, a depus recurs împotriva încheierii din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea încheierii contestate, cu transmiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinare în același complet de judecată (f.d.63-74).

În motivarea recursului, recurentul a invocat că completul de judecată nu doar eronat a aplicat prevederile art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, îngrădind recurentului accesul la justiție, dar, nejustificat, printr-un argument formal și

contradictoriu a exclus Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor din 08 august 2022 din noțiunea legală de act administrativ individual.

A menționat recurentul că, existența dreptului la înaintarea acțiunii în contencios administrativ este o condiție prealabilă pentru o judecare în fond a cauzei de contencios administrativ. Dreptul de a introduce o acțiune se bazează pe teoria juridică a posibilității. Potrivit acesteia, se acordă calitatea de reclamant dacă există posibilitatea că drepturile subiective ale persoanei, ar putea fi încălcate prin actul administrativ individual.

La data de 07 decembrie 2023, Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu, a depus cerere de completare a recursului, solicitând admiterea cererii de recurs cu casarea încheierii contestate cu remiterea spre examinare în fond a cauzei.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Iar, în conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 24 noiembrie 2023, fiind notificată recurentului și avocatului acestuia la data de 12 decembrie 2023, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție, anexat la actele cauzei (f.d. 62-62).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu, s-a conformat prevederilor legale și a respectat termenul instituit de legiuitor la articolul 242 din Codul administrativ, pentru demararea căii de atac în ordine de recurs.

Conform art. 191 alin. (5) lit. b) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

La data de 06 ianuarie 2023 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Consiliului Superior al Procurorilor copia recursului depus de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu împotriva încheierii din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 75).

La data de 13 ianuarie 2023 Consiliul Superior al Procurorilor a depus referință la recursul depus de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu, solicitând respingerea cererii de recurs ca fiind inadmisibilă.

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu împotriva încheierii din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi admis, cu anularea încheierii contestate și reținerea cauzei spre examinare în Curtea Supremă de Justiție, din următoarele considerente.

Conform art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Actele cauzei denotă că, la data de 11 august 2022 Alexandr Stoianoglo a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-157/2022 din 05 august 2022,

cu privire la examinarea adresării lui Victor Furtună cu privire la preținsele acțiuni ilegale ale Procurorului General (suspendat de drept din funcție), Alexandr Stoianoglo.

Prin încheierea din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Alexandr Stoianoglo împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-157/2022 din 05 august 2022 „Cu privire la examinarea sesizării procurorului Victor Furtună privind preținse acțiuni ilegale ale Procurorului General, Alexandr Stoianoglo (suspendat de drept din funcție), pe motiv că, reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitate administrativă, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform prevederilor art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit prevederilor art. 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

În conformitate cu art. 78 alin. (1) din Codul administrativ, procedura administrativă se finalizează prin efectuarea unei operațiuni administrative sau prin emiterea unui act administrativ individual, respectiv încheierea unui contract administrativ.

Conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) al Codului administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

În conformitate cu art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.

Completul remarcă, că prevederile legale menționate necesită o analiză sistemică, conceptuală pentru o protecție juridică subiectivă efectivă, care este văzută și ca o funcție centrală a jurisdicției administrative, presupunând existența unor drepturi subiective corespunzătoare.

În speță, prin acțiunea în contencios administrativ Stoianoglo Alexandru solicită anularea Hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-157/2022 din 05 august 2022, Hotărâre prin care s-a desemnat dl. Victor Furtună, procuror în Procuratura Anticorupție,

pentru examinarea aspectelor invocate în adresarea dlui Victor Furtună vizând preținsele acțiuni ilegale ale Procurorului General, Stoianoglo Alexandr.

La caz, Stoianoglo Alexandr revendică încălcarea drepturilor sale prin activitatea administrativă a Consiliului Superior al Procurorilor, invocând că Hotărârea contestată prin amploarea, caracterul energic și constant al efectelor juridice, constituie premisa și condiția implicită, nu doar pentru suspendarea din funcția de Procuror General, dar o modalitate de autorizare administrativă implicită, prin desemnarea unui procuror, pentru a urmări penal, Procurorul General.

Completul de judecată reține că, existența dreptului la înaintarea acțiunii în contencios administrativ este o condiție prealabilă pentru o judecare în fond a cauzei de contencios administrativ. Dreptul de a introduce o acțiune se bazează pe teoria juridică a posibilității. Potrivit acesteia, se acordă calitatea de reclamant dacă există posibilitatea că drepturile subiective ale persoanei, ar putea să fi fost încălcate prin actul administrativ individual.

La fel, Completul de judecată relevă că, expresia „revendică încălcarea...” potrivit art. 189 alin. (1) din Codul administrativ denotă doar o anumită posibilitate ca drepturile să fie vătămate.

Conform teoriei posibilităților reclamantul este îndreptățit să acționeze în judecată dacă, conform prezentării întemeiate a faptelor, există cel puțin posibilitatea ca drepturile sale subiective publice pot să fi fost încălcate. Aceeași concluzie rezultă din prevederile art. art. 17, 20 și 39 din Codul administrativ.

Dacă drepturile sale sunt efectiv încălcate este o chestiune de fond. În cazul acțiunii în contestare conform art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ este o condiție cumulativă de admitere a acțiunii alături de ilegalitatea actului administrativ individual defavorabil. Calitatea juridică servește în special pentru a evita procesele populare.

Pentru parcurgerea testului de admisibilitate al acțiunii în contencios administrativ trebuie menționate drepturile posibil încălcate. Astfel de drepturi pot decurge din legea fundamentală, din legea organică sau ordinară, actele administrative normative sau din raporturile juridice speciale.

Potrivit prevederilor art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, pentru a asigura un acces efectiv la controlul judecătoresc, pe lângă criteriul posibilității, dreptul persoanei la înaintarea acțiunii în contencios administrativ există de fiecare dată atunci când este destinatarul unui act administrativ individual defavorabil precum și atunci când este afectat un terț.

Astfel, Completul de judecată remarcă că, criteriul normelor de protecție reglementează existența dreptului de a introduce o acțiune în cazul afectării terților printr-o procedură administrativă, încheiată cu un act administrativ individual defavorabil.

Potrivit acestui criteriu, din interpretarea normei trebuie să se determine dacă se dorește doar să protejeze publicul larg sau și interesele individului. Pentru a fi îndreptățit să introducă o acțiune este necesar și ca reclamantul să aparțină grupului de persoane protejat.

Completul de judecată afirmă că, pentru această etapă a examinării acțiunii nu se pune problema legalității actului administrativ, cu toate că instanța de fond a invocat mai multe aspecte legale care nu vizează inadmisibilitatea acțiunii, dar, fondul cauzei judiciare.

Prin urmare, instanța de fond eronat a interpretat și aplicat prevederile art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, îngrădind accesul liber la justiție al recurentului/reclamantului, printr-un argument formal și contradictoriu a stabilit că

Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-157/2022 din 05 august 2022 nu reprezintă un act administrativ individual, în sensul art. 10 din Codul administrativ.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că stabilirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești constituie o prerogativă exclusivă a legiuitorului, care poate institui, în situații deosebite, reguli speciale de procedură. Sub acest aspect, principiul liberului acces la justiție presupune posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a-l utiliza în formele și în modalitățile prevăzute de lege

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că Curtea de Apel Chișinău eronat a stabilit că acțiunea înaintată de Alexandr Stoianoglo, nu trece testul admisibilității acțiunii din considerentul că reclamantul nu a demonstrat propriul drept vătămat în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Sub acest aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că prevederile art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ urmează a fi aplicate în corespundere cu dispozițiile articolelor 17, 20, 39 și 189 din Codul administrativ.

Din coroborarea normelor enunțate rezultă că revendicarea dreptului propriu este una din condițiile fundamentale, pentru ca acțiunea în contencios administrativ să treacă testul admisibilității.

Revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului propriu, deoarece expresiile utilizate în textul articolelor 17, 39 și 189 din Codul administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că în cazul în care, o anumită persoană își manifestă dezacordul cu rezultatele activității administrative, sau a procedurii administrative, aceasta este în drept să-și apere drepturile sale prin intentarea unei acțiuni în contencios administrativ privind anularea actului administrativ emis.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție deduce că prima instanță eronat a ajuns la concluzia de a declara inadmisibilă acțiunea pe motivul lipsei dreptului la acțiune în Contencios administrativ, or, această concluzie aduce după sine conform art. 207 alin. (3) din Codul administrativ imposibilitatea depunerii unei noi acțiuni, astfel fiind limitat „dreptul de acces la un tribunal” consfințit prin art. 6 (1) CEDO. În speța *Dulimi și Montana Management Inc. vs Elveția*, 2016, cererea nr. 5809/08, examinată de Marea Cameră, Curtea a constatat că refuzul unei instanțe de a examina acuzațiile justițiabililor privind compatibilitatea unei proceduri cu garanțiile fundamentale ale unui proces echitabil le limitează acestora dreptul de acces la o instanță (parag. 131 din Hotărâre). Există jurisprudență consacrată care a stabilit că atunci când există, încălcarea reală și serioasă referitoare fie la existența, fie la întinderea dreptului invocat, justițiabilul, are dreptul, în temeiul art. 6 (1) CEDO, ca „o instanță să soluționeze această chestiune de drept intern” –cauza *Z și alții vs regatul Unit*, 2001, cererea nr. 29392/95, parag.92 și cauza *Markovic și alții vs Italia*, 2006, cererea nr. 1398/03, parag. 98, ambele examinate de Marea Cameră.

Luând în considerare cele expuse, instanța de recurs concluzionează că argumentele invocate în recurs sunt întemeiate, fapt pentru care recursul depus de Alexandr Stoianoglo urmează a fi admis cu anularea încheierii primei instanțe.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al

Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu art. 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează: a) în primă instanță, prin hotărâri irevocabile, acțiunile în contencios administrativ privind contestarea hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii și ale Consiliului Superior al Procurorilor; b) cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.

Prin urmare, având în vedere prevederile enunțate și faptul că Completul de judecată a ajuns la concluzia de a anula încheierea din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cauza urmează a fi reținută spre examinare în Curtea Supremă de Justiție.

Conform art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Alexandr Stoianoglo, reprezentat de avocatul Iurie Mărgineanu.

Se anulează încheierea din 24 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Stoianoglo împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-157/2022 din 05 august 2022.

Cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Stoianoglo împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-157/2022 din 05 august 2022, se reține spre examinare conform competenței în Curtea Supremă de Justiție.

Se transmite cauza de contencios administrativ Secției evidență procesuală a cauzelor civile, comerciale și de contencios administrativ pentru repartizare aleatorie.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi